

La salut a Barcelona 2013

Textos de Lectura Fàcil

Ajuntament de
Barcelona

INDEX

1. PRESENTACIÓ..... 5

- Què és La salut a Barcelona 2013?
- Per què es fa?
- Qui l'ha elaborat?
- A qui s'adreça?
- Quina informació hi trobaràs?

2.COM ÉS L'ENTORN SOCIAL I ECONÒMIC?..... 8

- La població
- Els estudis
- El treball
- L'entorn escolar
- Les condicions de vida:
la pobresa alimentària i energètica

3. COM ÉS L'ENTORN FÍSIC?..... 10

- Les condicions de l'habitatge i del barri
- La seguretat i higiene dels aliments
- La qualitat de l'aire
- La qualitat de l'aigua

4. QUIN ÚS FA LA POBLACIÓ DELS PROGRAMES I SERVEIS DE SALUT?..... 12

- Les accions en salut pública
- L'atenció primària
- Les urgències
- L'atenció especialitzada hospitalària
- L'atenció sociosanitària
- La farmàcia

5. QUINS HÀBITS DE SALUT TÉ LA POBLACIÓ? 16

- La mobilitat
- L'alimentació saludable

6. QUIN ÉS L'ESTAT DE SALUT DE LA POBLACIÓ? 17

- L'esperança de vida i la mortalitat
- La percepció de la salut
- L'obesitat i el sobrepès
- La salut sexual i reproductiva
- La salut mental i les addiccions
- La salut laboral
- Els accidents de trànsit
- Les malalties transmissibles

7. ALGUNES DADES DESTACADES 22

1. PRESENTACIÓ

S'entén per salut un estat complet de benestar físic, mental i social, i no només l'absència de malalties.

La salut implica tenir cobertes totes les necessitats fonamentals de les persones: afectives, sanitàries, nutricionals, socials i culturals.

Per gaudir d'una bona salut, cal tenir cura del nostre cos i incorporar hàbits saludables.

Hi ha elements externs que també condicionen la salut com la higiene dels aliments, la qualitat de l'aire, l'entorn familiar o el treball.

5

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

La salut a
Barcelona 2013

Què és La salut a Barcelona 2013?

És un informe que explica l'estat de la salut de la població a la ciutat de Barcelona durant l'any 2013 i la seva evolució en els darrers anys.

El document que teniu a les mans és un resum d'aquest informe¹.

Per què es fa?

Per conèixer l'estat de la salut de la població i proposar actuacions prioritàries per millorar-la.

¹ Podeu consultar el text complet de l'informe La Salut a Barcelona 2013 a www.aspb.cat/quefem/documents_informes_salut_barcelona.htm

Qui l'ha elaborat?

L'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB), que té encomanades les funcions de salut pública de la ciutat. Cada any fa un informe sobre la salut a la ciutat.

A qui s'adreça?

A la població de Barcelona, als professionals, als serveis i a les entitats que promouen la salut a la ciutat.

Quina informació hi trobaràs?

L'informe respon a les següents preguntes, en base a les principals dades de què disposa l'Agència de Salut Pública de Barcelona:

- Com és l'entorn social i econòmic?
- Com és l'entorn físic?
- Quin ús fa la població dels programes i serveis de salut?
- Quins hàbits de salut té la població?
- Quin estat de salut té la població?

Amb aquesta informació sabrem algunes característiques de les persones que viuen a Barcelona, com ara el nivell d'estudis, la feina que desenvolupen o la gent gran que viu sola.

També coneixerem com és l'entorn físic:
les condicions de l'habitatge i del barri,
la seguretat alimentària, i la qualitat de l'aire i de l'aigua.
Quins serveis de salut s'utilitzen: si es consulta el metge/essa
de capçalera, l'especialista o els serveis d'urgències.
I quin és l'estat de salut de la població: si hi ha molts casos
de sobrepès, l'esperança de vida o la salut dels treballadors
i treballadores de la ciutat.

Totes aquestes dades condicionen la nostra salut,
i analitzades en el seu conjunt ofereixen una visió global
de l'estat de salut de les persones que viuen a Barcelona.

7

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

La salut a
Barcelona 2013

2. COM ÉS L'ENTORN SOCIAL I ECONÒMIC?

La població

L'any 2013 la població de Barcelona era de 1.613.909 persones, similar a la de l'any anterior.

Cada any augmenta el nombre de persones més grans de 65 anys que viuen soles: 1 de cada 4.

Del total de població de la ciutat,

1 de cada 5 persones va néixer a l'estranger.

Aquesta dada es manté estable respecte anys anteriors.

8

Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports

La salut a
Barcelona 2013

Els estudis

En els últims anys ha augmentat el nombre de persones que tenen estudis secundaris superiors i universitaris,

i s'ha reduït el nombre de persones sense estudis.

Els percentatges varien segons els districtes.

El treball

La taxa d'atur va disminuir en els homes, però va augmentar en les dones respecte l'any 2012.

Va augmentar la proporció de persones aturades de llarga durada, sobretot dones i persones grans.

El percentatge de persones aturades que cobraven alguna prestació o subsidi d'atur va disminuir.

L'entorn escolar

Un de cada 10 nois/noies de l'educació secundària obligatòria (ESO) reconeix haver estat víctima d'assetjament a l'escola. Aquesta dada disminueix amb l'edat. Amb les noies la proporció és lleugerament inferior.

Les condicions de vida: la pobresa alimentària i energètica

No poder pagar la llum i no poder portar un plat a taula són dues de les privacions provocades per la crisi econòmica que més afecten el benestar de la població.

L'any 2013 l'Ajuntament de Barcelona va augmentar els ajuts econòmics per pagar l'alimentació i els subministraments d'aigua, gas i electricitat.

3. COM ÉS L'ENTORN FÍSIC?

Les condicions de l'habitatge i del barri

Segons les dades del Consorci d'Habitatge de Barcelona, a finals del 2013 hi havia 10.300 habitatges de protecció oficial, i 28.600 sol·licituds, la majoria de famílies amb baixos ingressos.

Es van adjudicar 213 habitatges per a emergències socials a persones amb data de desnonament perquè no podien pagar la hipoteca o el lloguer. També es van concedir 4.900 ajudes per pagar el lloguer.

10

Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports

La salut a
Barcelona 2013

La seguretat i higiene dels aliments

El 2013 es van fer controls sanitaris en botigues, mercats i restaurants.

En la majoria de casos, no es van detectar irregularitats que impliquessin riscos per a la salut dels consumidors.

La qualitat de l'aire

Les estacions que mesuren la contaminació de l'aire dins la ciutat tenen en compte 12 elements contaminants.

En el cas de les partícules en suspensió a l'aire, com la pols, es va complir la normativa europea a totes les estacions, per quart any consecutiu.

Els nivells de diòxid de nitrogen van millorar en totes les estacions, però es va seguir superant el límit anual en dues estacions de trànsit molt intens.

Pel que fa als altres 10 contaminants, es va seguir la tendència dels últims anys i es complien els valors límit.

La qualitat de l'aigua

Durant el 2013 es van recollir mostres a la xarxa de distribució de l'aigua. En tots els casos, es complien els requisits sanitaris.

També es van fer controls de qualitat de l'aigua de l'aixeta dels consumidors. En la majoria de controls, la qualitat de l'aigua era bona.

Les incidències es van concentrar en els habitatges on encara hi ha canonades de plom.

4.

QUIN ÚS FA LA POBLACIÓ DELS PROGRAMES I SERVEIS DE SALUT?

Les accions en salut pública

Dades de dos dels programes que es fan a Barcelona per promoure la salut entre la ciutadania:

- **Vigilància d'al·lèrgies i/o toleràncies alimentàries als menjador escolars**

El programa va promoure un pla de control d'al·lèrgens a tots els menjadors escolars de la ciutat, amb l'objectiu de reduir els perills associats a les intoleràncies i al·lèrgies alimentàries.

- **«Baixem al Carrer»**

En zones desfavorides de Barcelona, les persones grans viuen aïllades a casa seva, en alguns casos, per manca d'ascensor en els edificis o per d'altres barreres arquitectòniques. El programa facilita una sortida cada setmana amb una cadira motoritzada a persones que viuen en aquestes condicions. Els bons resultats obtinguts (satisfacció, disminució de malestar psicològic i millora de l'estat de salut) han fet que el programa s'ampliï a d'altres zones de la ciutat.

L'atenció primària

Durant el 2013 la majoria de la població es va visitar als centres d'atenció primària (CAP). Els CAP són el punts de referència per accedir als serveis sanitaris.

Cada persona va visitar el metge de família una mitjana de 3,4 vegades l'any i els/les infermers/res, 1,6 vegades l'any. Els menors van visitar el/la pediatre/a una mitjana de 3,7 vegades l'any. Aquestes dades són iguals a les del 2012.

Més de la meitat de les persones hipertenses ateses tenien la tensió arterial ben controlada. Aquesta dada està per sobre de la recomanada pel Pla de Salut de Catalunya.

Quant a la diabetis, més de la meitat de les persones diabètiques ateses estaven ben controlades. Aquesta dada millora amb els anys i està per sobre del que es recomana.

El nombre de persones majors de 59 anys vacunades contra la grip va disminuir lleugerament respecte el 2012. Cal fer un esforç per assolir els estàndards establerts.

Les urgències

L'any 2013 es van atendre més de 600.000 urgències hospitalàries a la ciutat de Barcelona, una dada lleugerament inferior a l'any anterior. Les persones que més van visitar les urgències van ser les més grans de 64 anys i els menors de 14 anys. 1 de cada 10 urgències va necessitar ingrés hospitalari. En persones majors de 64 anys, va arribar fins a 2,5 de cada 10.

L'atenció especilitzada hospitalària

Les causes d'hospitalització més freqüents van ser les malalties de l'aparell circulatori, seguides de les del sistema nerviós i òrgans dels sentits, l'aparell respiratori i els tumors.

L'any 2013 l'activitat dels hospitals, que inclou primeres visites, urgències, hospitalització convencional i cirurgia major ambulatoria, va ser similar a la dels darrers anys.

L'atenció sociosanitària

L'atenció sociosanitària és el conjunt de cures i serveis adreçats a persones grans amb malalties cròniques, dependència o falta de suport familiar i social.

El Programa de prevenció i atenció als pacients crònics ofereix una gestió més àmplia de la malaltia, des de les fases inicials fins als estadis més avançats, com a alternativa a l'hospitalització.

El nombre de persones ateses el 2013 va ser superior al de l'any anterior. Els serveis més utilitzats van ser la convallescència, la llarga estada, les cures pal·liatives i l'estada en hospital de dia.

La farmàcia

El 2013 va disminuir la prescripció de receptes mèdiques del CatSalut, tendència iniciada els darrers 2 anys.

Els medicaments que van representar un percentatge major en import sobre el total van ser els fàrmacs per tractar l'esquizofrènia i altres trastorns mentals, les obstruccions pulmonars, i les depressions.

15

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

La salut a
Barcelona 2013

5. QUINS HÀBITES DE SALUT TÉ LA POBLACIÓ?

La mobilitat

De l'any 2009 al 2013 es va reduir lleugerament l'ús de la moto en els homes, però en canvi va augmentar en les dones.

Per contra, l'ús de la bicicleta va augmentar en els homes i es va mantenir en les dones.

Els desplaçaments a peu van augmentar tant en els homes com en les dones, i va disminuir l'ús del transport públic i del cotxe.

16

Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports

La salut a
Barcelona 2013

L'alimentació saludable

Esmorzar a casa és un hàbit saludable per als infants i joves. Hi ha estudis que demostren que esmorzar a casa evita l'excés de pes.

Els nois esmorzen amb més freqüència que les noies abans de sortir de casa.

Aquest hàbit decreix en nois i noies a mesura que avança l'escolaritat.

6.

QUIN ÉS L'ESTAT DE SALUT DE LA POBLACIÓ?

L'esperança de vida i la mortalitat

En els últims anys, l'esperança de vida de la població de Barcelona havia augmentat.

Però l'any 2012 va decreïxer lleugerament fins a 79,9 anys en els homes i fins a 85,7 anys en les dones, amb diferències entre els diferents barris de Barcelona.

Van augmentar les causes de mortalitat degudes a l'aparell circulatori, el respiratori i els trastorns mentals, mentre que va disminuir la mortalitat per tumors.

17

Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports

La salut a
Barcelona 2013

La percepció de la salut

L'any 2013 un alt percentatge de la població va declarar tenir un estat de salut excel·lent, molt bo o bo.

Hi havia diferències de gènere: els homes consideraven tenir millor salut que les dones, i també segons el nivell educatiu: les persones amb més estudis consideraven tenir millor salut.

L'obesitat i el sobrepès

Una persona té sobrepès quan té un excés de pes en funció de la seva talla, però no sempre és a causa d'un excés de greix. En canvi, una persona obesa té un excés de greix al cos.

En els darrers anys, l'excés de pes (suma de sobrepès i obesitat) augmenta en l'edat infantil, i tendeix a disminuir en l'adolescència. Hi ha més casos d'excés de pes entre els nois que en les noies.

La salut sexual i reproductiva

18

Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports

La salut a
Barcelona 2013

El 2013 van néixer 13.972 nadons a Barcelona, una dada que es manté estable en els darrers 4 anys. Els embarassos en noies de 15 a 19 anys mostren una disminució des de 2008.

La salut mental i les addiccions

En els últims anys, els centres d'atenció primària han ampliat els serveis de salut mental per tal de millorar la detecció, el diagnòstic i el tractament de les persones amb trastorns.

El 2013 va augmentar el nombre de persones ateses amb trastorns mentals greus i severos als centres de salut mental. Les patologies més freqüents van ser els trastorns esquizofrènics i els trastorns límit de la personalitat.

Es van notificar 310 trastorns de salut mental relacionats amb el treball.

Els factors de risc més freqüents van ser la manca de suport dels superiors, seguit de la manca d'autonomia i l'assetjament psicològic.

De les 4.000 persones que van iniciar tractament per abús o dependència a les drogues l'any 2013, la meitat era per consum d'alcohol.

19

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

La salut a
Barcelona 2013

La salut laboral

Van augmentar els trastorns de salut laboral, mentre que les lesions greus i mortals per accident de treball van disminuir, seguint la tendència dels darrers anys.

Els Centres d'Atenció Primària van notificar 457 malalties relacionades amb el treball, sobretot trastorns d'ansietat i depressió.

A diferència dels dos darrers anys, el 2013 hi va haver un augment del nombre de casos.

Altres malalties professionals freqüents van ser les de tipus musculoesquelètic, relacionades amb moviments repetitius i postures forçades.

Els accidents de trànsit

L'any 2013 hi va haver 8.596 accidents de trànsit amb víctimes, que van causar 10.000 persones lesionades i 22 morts.

Respecte l'any anterior, hi va haver més persones lesionades i menys víctimes mortals.

20

Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports

La salut a
Barcelona 2013

Les malalties transmissibles

• La tuberculosi

El 2013 es va registrar la dada més baixa de casos de tuberculosi des de 1987, any en què es va iniciar el programa de control.

La malaltia és més freqüent en població immigrant, i amb diferències entre barris.

• El VIH-sida

La infecció per VIH-sida continua sent elevada, i es concentra en els homes amb relacions homosexuals. El 2013 van disminuir els casos de sida.

El retard en el diagnòstic continua sent elevat. Per aquesta raó és important fer-se la prova, ja que la major part de les transmissions i morts es produeixen en persones que es diagnostiquen amb retard.

- **Les infeccions de transmissió sexual**

A Barcelona les infeccions de transmissió sexual (ITS) afecten sobretot homes amb pràctiques homosexuals. La tendència a augmentar fa necessari incrementar el diagnòstic precoç i assegurar-ne el correcte tractament.

7. ALGUNES DADES DESTACADES

- L'esperança de vida disminueix lleugerament en homes i dones.
- La població declara tenir un millor estat de salut que en els darrers anys.
- La majoria de la població visita sovint el metge/essa de capçalera, i en menor mesura els serveis d'urgències hospitalàries.
- L'alcohol és la primera causa dels tractaments iniciats per consum de drogues.
- S'atenen més persones amb trastorns mentals greus i severos.
- S'incrementen tots els trastorns de salut laboral, però disminueixen les lesions mortals i greus.
- La infecció per VIH continua sent elevada i augmenten les infeccions per transmissió sexual.
- Quant a l'entorn físic, destaca l'alt nivell en la seguretat dels aliments.
- Si bé Barcelona supera els nivells límit anuals de diòxid de nitrogen, està per sota dels valors límits anuals en altres 11 contaminants.

Més enllà de les conductes i els estils de vida,
i la tasca que fan els serveis de salut,
l'entorn on viuen i treballen les persones,
així com el context social, econòmic i polític,
són els principals factors que incideixen sobre la salut.

Tant l'adopció d'hàbits saludables
com la creació d'entorns que afavoreixin la salut
ens ajuden a promoure una **Ciutat més saludable**.

23

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

La salut a
Barcelona 2013

BARCELONA,
CIUTAT
SALUDABLE

Aquest resum ha estat impulsat per la Delegació de Salut de l'Ajuntament de Barcelona i ha estat elaborat per l'Associació de Lectura Fàcil, l'Agència de Salut Pública de Barcelona i la Direcció del Programa de Salut . S'ha treballat sota el principi de democràcia lectora (“tothom ha de tenir accés a la informació per poder participar de forma activa i responsable en la societat”) i les recomanacions d'alfabetització en salut (“capacitat per obtenir i comprendre la informació de salut i utilitzar-la per prendre decisions responsables sobre la salut i l'atenció sanitària”).

25

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

La salut a
Barcelona 2013

Es pot consultar a:

- www.bcn.cat/salut
- www.aspb.cat

El text complet de l'informe La Salut a Barcelona 2013 es pot consultar a:

- www.aspb.cat/quefem/documentos_informes_salut_barcelona.htm

Per a més informació:

- Agència de Salut Pública de Barcelona
www.aspb.es

Novembre 2014

La salut a Barcelona 2013

BCN

BCN

La salut a Barcelona 2013

Textos de Lectura Fàcil

**bcn.cat/
salut**

twitter.com/barcelona_cat
facebook.com/bcn.cat